

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

Comisiei juridice, numiri și imunități

AMENDAMENT

**la proiectul de lege pentru modificarea art.75 din Legea nr.
68/2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului
judiciar (nr. 8 din 19.01.2022)**

În temeiul art.17 alin (2) lit.j din Legea despre statutul deputatului în Parlament și în conformitate cu prevederile art. 59 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797-XIII din 02.04.1996, propun următorul amendament:

Articolul 25 alin.(5) din Legea cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar nr.68/2016 se completează cu lit.d) cu următorul cuprins:

„d) la efectuarea expertizei judiciare sau extrajudiciare a persoanelor cu boli psihice severe asociate cu imobilitate totală sau parțială, desfășurată în scopul instituirii măsurilor de ocrotire”.

Argumentare:

Legislația în vigoare prevede efectuarea expertizelor psihiatrico-legale cu prezentarea fizică a persoanei spre examinare de către un expert judiciar sau în cadrul unei comisii de experți, inclusiv multidisciplinare, de ex. psihiatrico-psihologică, cu includerea în comisie a unui medic-legist, neurolog, oncolog, etc, după caz.

Legea nr.68/2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar și art.14² alin (6) din Legea nr. 1402/1997 privind sănătatea mentală prevăd că *„În caz de dificultate sau imposibilitate de a examina persoana la sediul instituției de expertiză judiciară, aceasta va fi examinată la locul aflării, dacă se află pe teritoriul Republicii Moldova.”*

De menționat, că legislația aferentă prezentului proiect de lege nu conține norme care ar oferi posibilitatea de a efectua expertiza extrajudiciară în baza actelor medicale, fără prezența fizică a persoanei.

În acest context aduc la cunoștință că categoria de persoane care necesită expertizarea în vederea instituirii tutelei este compus din 2 tipuri distincte:

Persoane, care în primele perioade ale copilăriei și la vârsta adultă nu au suferit de careva maladie sau tulburări psihice severe, iar odată cu înaintarea în vârstă, de regulă, după decada 4-5, când apar boli somato-neurologice de grad avansat, de tipul Hipertensiune arterială, boala cerebrovasculară, diabet zaharat, sindrom dismetabolic, intoxicație canceroasă, etc, la o anumită etapă de evoluție a bolii sau, mai frecvent, a concursului de boli concomitente apar tulburări psihice severe, care duc la deteriorarea facultăților intelectual-mnestice, inclusiv demență, tulburări afective și de altă natură, care afectează semnificativ capacitatea de exercițiu. În astfel de cazuri este oportună efectuarea expertizei extrajudiciare cu examinarea fizică a persoanei de către un expert sau o comisie de experți,

cu depunerea ulterioară în instanță a raportului de expertiză extrajudiciară, cu respectarea dreptului de a solicita o expertiză suplimentară.

Însă, **un număr considerabil** solicitanților îl constituie pacienții cu maladii psihice propriu-zise, demențe, retard mental sever, profund, imbecilitate datorată patologiei congenitale și/sau perinatale și anomaliilor genetice **asociate cu dereglări mintale și de comportament**: Paralizie Cerebrală Infantilă etc, care din momentul sarcinii, nașterii și în primii ani de viață suferă de un handicap psihic sever, deseori cu dificultăți severe de locomoție, cogniție, autoîngrijire elementară etc.

De remarcat, că necesitatea instituirii măsurilor de ocrotire cu caracter judiciar apare doar la atingerea vârstei majoratului (18 ani) a pacientului cu boli psihice. Un număr considerabil din aceste persoane sunt ținuiți la pat sau dimpotrivă, permanent sunt în stări de agitație psihomotorie sau de altă natură, care face imposibilă deplasarea, transportarea lor, inclusiv la sediul instituției de expertiză și prin urmare, periclitizează desfășurarea propriu-zisă a expertizei. Totodată, cei 4 experți din subdiviziunea Chișinău și 1,25 (funcții conform statelor de personal) în Bălți sunt în imposibilitate fizică de a onora cererile de deplasare la domiciliu, mai ales în localitățile îndepărtate geografic, fiind astfel imposibilă efectuarea expertizei în termen, fapt care afectează protecția acestor persoane sau realizarea unor drepturi aferente cum ar fi plasarea într-o instituție, achitarea unor pensii sau îndemnizații, beneficierea de alte măsuri de suport etc.

În acest context, pentru redresarea situației, consider necesară modificarea propusă la articolul 25 alin. (5) din Legea nr. 68/2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, astfel încât pentru persoanele ce suferă de boli psihice severe care au condus la un handicap sever, inclusiv de mobilitate redusă sau imobilitate totală sau specificul maladii psihice a acestora e de natură că nu permite deplasarea

sau transportarea pentru expertiză, efectuarea expertizei extrajudiciare și judiciare să fie admisă fără prezența fizică.

La fel menționăm că în conformitate cu art. 14² alin.(2) din Legea nr. 1402/1997 privind sănătatea mentală, solicitantul va depune personal cererea, prezentând actul său de identitate și al persoanei vizate. Se va interzice solicitarea unor documente suplimentare de la solicitant sau persoana vizată. La cererea instituției de expertiză judiciară, prin derogare de la actele normative privind protecția datelor cu caracter personal, privind drepturile pacienților și alte acte relevante, autoritatea publică, instituția medico-sanitară și medicul persoanei vizate au obligația de a furniza informațiile necesare pentru întocmirea raportului de expertiză extrajudiciară psihiatrică în scopul instituirii unei măsuri de ocrotire (dosarul urmează să conțină în mod obligatoriu examinarea persoanei de către medicul de familie și de psihiatru și concluziile aferente).

Deputat în Parlament
Ana RACU